

Posudek k bakalářské práci
Ježíš v Koránu s ohledem na islámské i křesťanské tradice a postavu Panny Marie
ETF, obor Pastorační a sociální práce, září 2008

Autor: Jan Hemala
Vedoucí práce: Mgr. Petr Jandejsek
Počet stran: 69

Autor věnuje svou bakalářskou práci islámskému učení o Ježíši, konkrétně „koránské christologii“ (s. 14), kterou lze považovat dle tradičního dělení za tzv. christologii zvenku, tedy pocházejí z jiné než křesťanské komunity. Pojednání zužuje na ortodoxní sunnitský islám a jím uznávané tradice a výklady Koránu. Koránské výpovědi se také pokouší „srovnávat s jejich možnými zdroji či paralelami v textech kanonických, hlavně však apokryfních křesťanských spisů ...“ (s. 18). Již první cíl by byl pro potřeby bakalářské práce dostatečný. Pokusem o komparaci a zkoumáním původu islámských tvrzení o Ježíši se práce posouvá nad obvyklý standard.

Práce se dělí do šesti kapitol, vč. obsáhlého úvodu a závěru. Autor čtenáře provádí od historického zasazení otázky vztahu obou náboženských tradic a základní fakta o Ježíši v Koránu, přes hlavní christologické témata Koránu navazujících islámských tradic, až po závěrečné shrnutí. Daří se mu sledovat hlavní linii a citlivě využívat zdroje a sekundární literaturu.

V dílčích závěrech dochází autor k tomu, že koránské verše vykazující podobnost s křesťanskými, např. biblickými, tradicemi nelze zjednodušeně považovat za překroucení biblických zdrojů, ale svědčí spíše o tom, jak rozšířené byly na Blízkém Východě povětšinou asi heterodoxní křesťanské tradice (s. 59). Jinde uvádí, že Korán se ještě více, než novozákonní spisy, pro které jsou zásadní téma pašije, zaobírá postavou Marie a zázračného narození Ježíše (s. 68). Ve výčtu zajímavých závěrů by šlo pokračovat. V závěrečné kapitole shrnuje, že „v méně významných prvcích Ježíšova příběhu Korán s křesťanskou tradicí do značné míry (...) souhlasí. (...) Na druhou stranu se však Korán (...) distancuje od ústředních a závazných dogmat křesťanské víry (...)“ (s. 77), kterými autor myslí především trojiční, inkarnační a soteriologické učení.

Z kritických komentářů směrem k bakalářské práci uvádím především výtku k příliš dlouhým a složitým souvětím, jejichž logickou výstavbu sice autor „ustojí“, ale představují značný nárok na čtenáře. Dále je zvykem psát titul panna ve spojení s matkou Ježíše s velkým P, tedy Panna Maria(Marie). Při diskusi o titulu mesiáš autor nedostatečně rozlišuje jeho židovské a křesťanské použití (v obou případech navíc vícevrstevnaté) (s. 26). K formálním chybám dále náleží několik gramatických chyb (např. na s. 38) a neobvyklé použití kurzivy pro citace. Naopak vyzdvihují autorovu práci s jazykem („... z jakých pramenů se toto specifické koránské slovo o Ježíši napájí ...“ (s. 76), odvahu využívat přechodníky apod.

Nakolik jsem schopen posoudit odbornou úroveň práce, považuji ji za velmi zdařilý příspěvek ke zvýšení znalosti islámského učení o Kristu v našem prostředí, které je – jak uvádí i autor – spíše nízké.

Práci doporučuji k obhajobě a hodnotím za A. Pro obhajobě by se mohl autor zamyslet, co jeho zjištění znamenají pro mezináboženský dialog.

Petr Jandejsek, 31. srpna 2008